

Svaz chovatelů ovčí a koz v ČR

IČO 63109859, DIČ 290-63109859, bankovní spojení – Volksbank CZ a.s.,

číslo účtu 41 00 00 40 58/6800

adresa: SCHOK v ČR, Palackého 1 - 3, PO BOX 119, 612 00 Brno,

☎ a fax 541 243 481,

e-mail: schok@atlas.cz , <http://www.schok.cz>

POKYNY

Rady plemenných knih ovčí (PKO) k realizaci šlechtitelského programu platné od 1.1.2003

Šlechtitelský program je souhrn zásad a metodických postupů, podle kterého se oprávněné osoby, šlechtitelé a chovatelé řídí.

Zpracovaný materiál zachycuje časový úsek, v němž došlo k některým zásadním změnám v rámci kontroly užitkovosti, dědičnosti a postupech při vyhodnocování zjištěných údajů.

Šlechtitelský program není statický systém a proto se bude postupně rozvíjet, zdokonalovat a přizpůsobovat nově vznikajícím podmínkám a situacím v ČR.

V zájmu obecného pokroku Rada plemenných knih ovčí vyzývá všechny zainteresované právnické a fyzické osoby k dodržování schválených pokynů.

A. MASNÁ PLEMENA

Populace masných plemen bude šlechtěna prioritně na masnou užitkovost, mléčnost, plodnost a mateřské vlastnosti, dále zdraví, životnost jehňat, ranost, tělesný rámec, dlouhověkost a kvalitu vlny (sortiment).

V kontrole užitkovosti se zjišťují a evidují:

I. Reprodukční vlastnosti

- a) datum a číslo berana zapuštěné plemenice (u harémového zapuštění datum zahájení a ukončení)
- b) datum porodu, počet živě a mrtvě narozených jehňat podle pohlaví
- c) snadnost porodu bez pomoci (1), s minimální pomocí chovatele bez repozice plodu (2), porod s nutnou pomocí chovatele nebo vet. lékaře (3)
- d) počet odchovaných jehňat podle pohlaví do 14-ti dnů věku
- e) označování jehňat známkami ústřední evidence do 72 hod po narození.

Údaje a) – e) zjišťuje, eviduje a předává ke zpracování chovatel oprávněné osobě po ukončení bahnění, oprávněná osoba je ověřuje, zpracuje a předá do centra PKO do 10-ti dnů po obdržení od chovatele.

II. Růstová schopnost

- a) živá hmotnost jehňat po narození (jako nepovinný ukazatel)
- b) živá hmotnost ve 100 ± 20 -ti dnech věku
- c) živá hmotnost jehnic při bonitaci před zařazením do plemenitby, u beranů při hodnocení na nákupních trzích (v chovu).

Údaj a) zjišťuje, eviduje a předává ke zpracování chovatel oprávněné osobě po ukončení bahnění, oprávněná osoba je ověřuje, zpracuje a předá do centra PKO do 10-ti dnů po obdržení od chovatele.

Údaje b) – c) zjišťuje, ověřuje a eviduje oprávněná osoba, předá je do centra PKO do 10-ti dnů po skončení jednotlivých dílčích činností.

III. Jatečná hodnota

Zjišťuje se:

1. Polním testem nebo v testační stanici. Údaje zjišťuje, ověřuje a eviduje pověřená osoba, vyhodnocuje SCHOK v ČR – PKO. Podmínky a ukazatele stanovuje příloha č.2 část III. vyhl. 471/2000 Sb., podle které se pověřená osoba řídí.
2. Ultrazvukovým měřením:
  - a) hloubka a plocha zádového svalu a výška hřbetního tuku ultrazvukovým testem ve 100 ± 20 -ti dnech věku
  - b) subjektivní hodnocení zmasilosti – kýty, hřbetu a plece (hodnotí se pětibodovou stupnicí).

Údaje a) – b) zjišťuje, ověřuje a eviduje oprávněná osoba, předá je do centra PKO do 10-ti dnů po skončení jednotlivých dílčích činností.

IV. Zevnějšek

Hodnotí se:

- a) plemenný a užitkový typ
- b) pohlavní výraz
- c) celkový vývin, harmonie tělesné stavby a konstituce

d) sortiment a charakter vlny.
 Hodnocení zevnějšku provádí příslušný hodnotitel. Zjištěné údaje předá do centra PKO do 10-ti dnů po provedeném hodnocení.

Chovný cíl

Šlechtění jednotlivých masných plemen bude dle potřeby zpřesňováno radou PKO na základě spolupráce s chovatelskými kluby. Protože se jedná pouze o zahraniční plemena, budou výsledky kontroly užítkovosti a testace na výkrmnost a jatečnou hodnotu konfrontovány s výsledky ze zahraničí. Na nejbližší dvou až tříleté chovné období se schvaluje pro jednotlivá plemena následující chovný cíl. Rozhodujícím selekčním kritériem, kromě zjištěných údajů z kontroly užítkovosti, bude stanovena minimální celková plemenná hodnota (CPH) beranů a bahnic (jehnic). **Tyto minimální hodnoty CPH budou pro každé plemeno každoročně vyhlášeny do 30.3.**

Chovný cíl stanovený pro masná plemena ovcí -
 Charollais, Suffolk, Texel, Oxford Down, Berrichone du Cher, Clun Forest, Hampshire Down, Německá černohlavá ovce:

Plodnost na obahn. %	Odchov do 14 dnů %	Živá hmotnost v kg jehňat ve 100 dnech		Věk v měsících pro zařazení do plemen.		Živá hmot. v kg pro zařazení do plemen.	
		beránci	jehničky	berani	jehnice	berani	jehnice
170	160	40	36	7-8	8-10	60	50

B. KOMBINOVANÁ PLEMENA

Plemena s kombinovanou užítkovostí budou šlechtěna v pořadí důležitosti na: plodnost, mléčnost, mateřské vlastnosti, masnou užítkovost, dále zdraví, ranost, tělesný rámec, dlouhověkost, životnost jehňat a kvalitu vlny (sortiment).

V kontrole užítkovosti se zjišťují a evidují:

I. Reprodukční vlastnosti

- datum a číslo berana zapuštěné plemenice (u harémového zapouštění datum zahájení a ukončení)
- datum porodu, počet živě a mrtvě narozených jehňat podle pohlaví
- snadnost porodu bez pomoci (1), s minimální pomocí chovatele bez repozice plodu (2), porod s nutnou pomocí chovatele nebo vet. lékaře (3) - (jako nepovinný údaj)
- počet odchovaných jehňat podle pohlaví do 14-ti dnů věku
- označování jehňat známkami ústřední evidence do 72 hod po narození.

Údaje a) – e) zjišťuje, eviduje a předává ke zpracování chovatel oprávněné osobě po ukončení bahnění, oprávněná osoba je ověřuje, zpracuje a předá do centra PKO do 10-ti dnů po obdržení od chovatele.

II. Růstová schopnost

- živá hmotnost jehňat po narození (jako nepovinný ukazatel)
- živá hmotnost ve 100 ± 20-ti dnech věku
- živá hmotnost jehnic při bonitaci před zařazením do plemenitby, u beranů při hodnocení na nákupních trzích (v chovu).

Údaj a) zjišťuje, eviduje a předává ke zpracování chovatel oprávněné osobě po ukončení bahnění, oprávněná osoba je ověřuje, zpracuje a předá do centra PKO do 10-ti dnů po obdržení od chovatele.

Údaje b) – c) zjišťuje, ověřuje a eviduje oprávněná osoba, předá je do centra PKO do 10-ti dnů po skončení jednotlivých dílčích činností.

III. Jatečná hodnota

Zjišťuje se jako nepovinný ukazatel u plemen a chovů určených Radou plemenných knih ovcí:

1. Polním testem nebo v testační stanici. Údaje zjišťuje, ověřuje a eviduje pověřená osoba, vyhodnocuje SCHOK v ČR – PKO. Podmínky a ukazatele stanovuje příloha č.2 část III. vyhl. 471/2000 Sb., podle které se pověřená osoba řídí.
2. Ultrazvukovým měřením:
  - a) hloubka a plocha zádového svalu a výška hřbetního tuku ultrazvukovým testem ve 100 ± 20-ti dnech věku
  - b) subjektivní hodnocení zmasilosti – kýty, hřbetu a plece (hodnotí se pětibodovou stupnicí).

Údaje a) – b) zjišťuje, ověřuje a eviduje oprávněná osoba, předá je do centra PKO do 10-ti dnů po skončení jednotlivých dílčích činností.

IV. Produkce a kvalita vlny

Zjišťuje se:

První roční produkce potní vlny ovcí v kg po jehněčí stříži, při klasifikaci se hodnotí délka, obrůst, charakter a sortiment vlny.

Produkcí potní vlny zjišťuje, eviduje a předává ke zpracování chovatel oprávněné osobě po ukončení stříže, oprávněná osoba je ověřuje, zpracuje a předá do centra PKO do 10-ti dnů po obdržení od chovatele.

Hodnocení kvality vlny provádí příslušný hodnotitel. Zjištěné údaje předá do centra PKO do 10-ti dnů po provedeném hodnocení.

V. Zevnějšek

Hodnotí se:

- a) plemenný a užitkový typ
- b) pohlavní výraz
- c) celkový vývin, harmonie tělesné stavby a konstituce
- d) sortiment a charakter vlny, případně srsti.

Hodnocení zevnějšku provádí příslušný hodnotitel. Zjištěné údaje předá do centra PKO do 10-ti dnů po provedeném hodnocení.

Chovný cíl

Šlechtitelské postupy budou zpřesňovány a doplňovány dle potřeby PKO – chovatelskými kluby. Na nejbližší tři až pětileté chovné období se schvaluje pro jednotlivá plemena následující chovný cíl užitkovosti. Rozhodujícím selekčním kritériem, kromě zjištěných údajů z kontroly užitkovosti, bude stanovená minimální celková plemenná hodnota (CPH) beranů a bahnic (jehnic). **Tyto minimální hodnoty CPH budou pro každé plemeno každoročně vyhlášeny do 30.3.**

1. Chovný cíl stanovený pro skupinu kombinovaných plemen ovcí - Merino, Merinolandschaf, Německá dlouhovlnná ovce, Romney Marsh, Zwartbles:

Plodnost na obahn. %	Odchov do 14 dnů %	Živá hmotnost v kg jehňat ve 100 dnech		Věk v měsících pro zařazení do plemen.		Živá hmot. v kg pro zařazení do plemen.	
		beránci	jehničky	berani	jehnice	berani	jehnice
170	160	36	32	7-8	8-10	50	45

2. Chovný cíl stanovený pro skupinu kombinovaných plemen ovcí - Šumavská ovce, Zušlechtěná valaška, Cigája, Valaška:

Plodnost na obahnělou %	Odchov do 14 dnů %	Produkce mléka za laktaci kg *)	Živá hmotnost v kg jehňat ve 100 dnech		Věk v měsících pro zařazení do plemenitby		Živá hmotnost v kg pro zařazení do plemenitby	
			beránci	jehničky	berani	jehnice	berani	jehnice
150	140	120	32	28	10-12	10-12	55	45

Poznámka: *) u dojených ovcí

3. Chovný cíl stanovený pro skupinu kombinovaných plemen ovcí - Bergschaf, Jacob:

Plodnost na obahn. %	Odchov do 14 dnů %	Živá hmotnost v kg jehňat ve 100 dnech		Věk v měsících pro zařazení do plemen.		Živá hmot. v kg pro zařazení do plemen.	
		beránci	jehničky	berani	jehnice	berani	jehnice
200	190	36	32	7-8	8-10	55	45

4. Chovný cíl stanovený pro skupinu kombinovaných plemen ovcí - Kamerunská ovce:

Plodnost na obahn. %	Odchov do 14 dnů %	Živá hmotnost v kg jehňat ve 100 dnech		Věk v měsících pro zařazení do plemen.		Živá hmot. v kg pro zařazení do plemen.	
		beránci	jehničky	berani	jehnice	berani	jehnice
120	110	15	12	10-12	10-12	30	25

5. Chovný cíl stanovený pro skupinu kombinovaných plemen ovcí - Vřesová ovce:

Plodnost na obahn. %	Odchov do 14 dnů %	Živá hmotnost v kg jehňat ve 100 dnech		Věk v měsících pro zařazení do plemen.		Živá hmot. v kg pro zařazení do plemen.	
		beránci	jehničky	berani	jehnice	berani	jehnice
190	180	16	14	10-12	10-12	40	30

C. PLODNÁ PLEMENA

Plodná plemena budou šlechtěna prioritně na plodnost, mléčnost a mateřské vlastnosti, dále ranost, zdraví, životnost jehňat, tělesný rámec, dlouhověkost, masnou užitkovost a kvalitu vlny (sortiment).

V kontrole užitkovosti se zjišťují a evidují:

I. Reprodukční vlastnosti

- datum a číslo berana zapuštěné plemenice (u harémového zapuštění datum zahájení a ukončení)
- datum porodu, počet živě a mrtvě narozených jehňat podle pohlaví
- snadnost porodu bez pomoci (1), s minimální pomocí chovatele bez repozice plodu (2), porod s nutnou pomocí chovatele nebo vet. lékaře (3) - (jako nepovinný údaj)
- počet odchovaných jehňat podle pohlaví do 14-ti dnů věku
- označování jehňat známkami ústřední evidence do 72 hod po narození.

Údaje a) – e) zjišťuje, eviduje a předává ke zpracování chovatel oprávněné osobě po ukončení bahnění, oprávněná osoba je ověřuje, zpracuje a předá do centra PKO do 10-ti dnů po obdržení od chovatele.

II. Růstová schopnost

- a) živá hmotnost jehňat po narození (jako nepovinný ukazatel)
- b) živá hmotnost jehňat ve 30±4 dny věku, jako nepovinný údaj pro stanovení mléčnosti a mateřských vlastností bahnic (**1** – odchov plně pod matkou, **2** – částečné dokrmování, **3** – umělý odchov, **4** – náhradní matka + číslo náhradní matky)
- c) živá hmotnost ve 100 ± 20-ti dnech věku
- d) živá hmotnost jehnic při bonitaci před zařazením do plemenitby, u beranů při hodnocení na nákupních trzích (v chovu).

Údaj a) – b) zjišťuje, eviduje a předává ke zpracování chovatel oprávněné osobě po ukončení bahnění, oprávněná osoba je ověřuje, zpracuje a předá do centra PKO do 10-ti dnů po obdržení od chovatele.

Údaje c) – d) zjišťuje, ověřuje a eviduje oprávněná osoba, předá je do centra PKO do 10-ti dnů po skončení jednotlivých dílčích činností.

III. Zevnějšek

Hodnotí se:

- a) plemenný a užitkový typ
- b) pohlavní výraz
- c) celkový vývin, harmonie tělesné stavby a konstituce
- d) sortiment a charakter vlny, u romanovských ovcí kožichové vlastnosti.

Hodnocení zevnějšku provádí příslušný hodnotitel. Zjištěné údaje předá do centra PKO do 10 - ti dnů po provedeném hodnocení.

IV. Chovný cíl

Šlechtitelská činnost bude směřována na zvýšení nebo udržení stávající plodnosti. Z důvodu geneticky ustálené užitkovosti se nepředpokládá podstatné zvýšení plodnosti. Z tohoto důvodu bude orientace šlechtění současně zaměřena na mléčnost, růstovou schopnost a tělesný rámec. Rozhodujícím selekčním kritériem, kromě zjištěných údajů z kontroly užitkovosti, bude stanovená minimální celková plemenná hodnota (CPH) beranů a bahnic (jehnic). **Tyto minimální hodnoty CPH budou pro každé plemeno každoročně vyhlášeny do 30.3.**

Chovný cíl stanovený pro plodná plemena ovcí -

Romanovská ovce, Olkuská ovce:

Plodnost na obahn. %	Odchov do 14 dnů %	Živá hmotnost v kg jehňat ve 100 dnech		Věk v měsících pro zařazení do plemen.		Živá hmot. v kg pro zařazení do plemen.	
		beránci	jehničky	berani	jehnice	berani	jehnice
300	270	27	20	7-8	8-10	45	40

D. MLÉČNÁ PLEMENA

V České republice je v současné době chováno pouze plemeno Východofříská ovce. Šlechtěno bude na produkci mléka za laktaci, mléčné složky (tuk, bílkovinu, laktózu), plodnost, mateřské vlastnosti a dojitelnost v chovech se strojním dojením, dále masnou užitkovost, ranost, zdraví, dlouhověkost a kvalitu vlny (sortiment).

V kontrole užitkovosti se zjišťují a evidují:

I. Reprodukční vlastnosti

- a) datum a číslo berana zapuštěné plemenice (u harémového zapuštění datum zahájení a ukončení)
- b) datum porodu, počet živě a mrtvě narozených jehňat podle pohlaví
- c) snadnost porodu bez pomoci (1), s minimální pomocí chovatele bez repozice plodu (2), porod s nutnou pomocí chovatele nebo vet. lékaře (3) - (jako nepovinný údaj)
- d) počet odchovaných jehňat podle pohlaví do 14-ti dnů věku
- e) označování jehňat známkami ústřední evidence do 72 hod po narození.

Údaje a) – e) zjišťuje, eviduje a předává ke zpracování chovatel oprávněné osobě po ukončení bahnění, oprávněná osoba je ověřuje, zpracuje a předá do centra PKO do 10-ti dnů po obdržení od chovatele.

II. Růstová schopnost

- a) živá hmotnost jehňat po narození
- b) živá hmotnost jehňat ve 30±4-ti dnech věku
- c) živá hmotnost ve 100 ± 20-ti dnech věku
- d) živá hmotnost jehnic při bonitaci před zařazením do plemenitby, u beranů při hodnocení na nákupních trzích (v chovu).

Údaje a) – b) zjišťuje, eviduje a předává ke zpracování chovatel oprávněné osobě po ukončení bahnění, oprávněná osoba je ověřuje, zpracuje a předá do centra PKO do 10-ti dnů po obdržení od chovatele.

Údaje c) – d) zjišťuje, ověřuje a eviduje oprávněná osoba, předá je do centra PKO do 10-ti dnů po skončení jednotlivých dílčích činností.

III. Mléčná užitkovost

Zjišťuje se:

- a) metodou A4, AT, AC, metodický postup je podrobně popsán ve vyhlášce 471/2000 Sb.
- b) bahnice se kontrolují po dobu tří laktací – první měření mléka se provede do 60-ti dnů po obahnění.

Hodnotí se:

- c) počet laktačních dnů, přičemž den porodu se do laktačních dnů nepočítá, za normální se považuje laktace, která dosáhla minimálně 120 laktačních dnů.
- d) celková produkce mléka za laktaci se vypočítá součtem spotřebovaného mléka sáním jehněte (jehňat) a za dobu měsíčního sledování dojitosti v průběhu laktace.
- e) obsah mléčného tuku a obsah mléčných bílkovin.

Údaje a) - b) zjišťuje pracovník určený oprávněnou osobou (důvěrník), nebo oprávněná osoba,

Údaje c) - e) ověřuje, vyhodnocuje oprávněná osoba, předá je do centra PKO do 10-ti dnů po skončení jednotlivých dílčích činností.

Odesílání vzorků mléka na rozbor mléčných složek odesílá osoba, která provedla kontrolní měření.

IV. Dojitelnost

Zjišťuje se u ovcí dojených strojem mezi 60 – 90 tým dnem laktace na druhé nebo další laktaci, při které se zjišťuje mléčná užitkovost:

- a) celková doba dojení
- b) celkové množství mléka nadojeného bez ručního dodojku s přesností na 0,1 kg
- c) subjektivní hodnocení dojitelnosti (1 – vhodná, 2 – méně vhodná, 3 - nevhodná).

Údaje a) – c) zjišťuje oprávněná osoba, předá je do centra PKO do 10-ti dnů po skončení hodnocení.

V. Zevnějšek

Hodnotí se:

- plemenný a užitkový typ
- pohlavní výraz
- celkový vývin, harmonie tělesné stavby, konstituce a morfologické vlastnosti vemene
- sortiment a charakter vlny.

Hodnocení zevnějšku provádí příslušný hodnotitel. Zjištěné údaje předá do centra PKO do 10-ti dnů po provedeném hodnocení.

VI. Chovný cíl plemene Východofríská ovce

Rozhodujícím selekčním kritériem, kromě zjištěných údajů z kontroly užitkovosti, bude stanovená minimální celková plemenná hodnota (CPH), beranů a bahníc (jehnic). **Tyto minimální hodnoty CPH budou pro každé plemeno každoročně vyhlášeny do 30.3.**

Plodnost na obahn. %	Odchov do 14 dnů %	Živá hmot. jehnat ve 100 dnech kg		Produkce mléka za laktaci kg	Bílko viny %	Věk v měs. pro zař.do plemen.		Živá hmot. v kg pro zař. do plem.	
		beránci	jehničky			berani	jehnice	berani	jehnice
185	175	35	30	300	5,3	6-7	8-10	60	50

E. PŘEDÁVÁNÍ DAT DO CENTRA PKO

Program kontroly užitkovosti (KU) se zjišťuje na třech úrovních činnosti:

- chovatel
- šlechtitel
- plemenná kniha.

Zjištěné údaje po skončení dílčí etapy činnosti (např. bahnění) předá příslušný pracovník pro KU do 10-ti dnů ke zpracování PKO. Pro e-mailové zasílání je stanoveno každé úterý, pro výpočet PH středa. **Termín uzávěrky pro výpočet CPH je stanoven do 15.8 a je závazný pro zvířata obojího pohlaví přihlášená na podzimní NT. Roční uzávěrka KU je do 31.1. následujícího roku.**

F. MATKY PLEMENNÝCH BERANŮ

Za matky plemenných beranů mohou být vybrány jen ty, které splnily PKO požadované hodnoty z KU a dosáhly vypočítané minimální CPH. Minimální údaje CPH stanoví PKO s kluby chovatelů na každý rok. Výpočet provede VÚŽV Uhřetěves po dohodě s vedením PKO.

G. OTCI PLEMENNÝCH BERANŮ

Za otce plemenných beranů mohou být vybráni pouze ti, kteří v plodnosti, masné užitkovosti a exteriéru splnili PKO požadované hodnoty v KU a dosáhli minimální stanovené CPH, **s výjimkou importovaných plemenných zvířat nebo importovaného semene.** Minimální CPH stanoví PKO s kluby chovatelů na každý rok. Výpočet provede VÚŽV Uhřetěves po dohodě se SCHOK V ČR – PKO. Nezbytnou součástí pro výběr otců beranů je jejich předvedení na elitních nákupních trzích.

H. PŘEDÁVÁNÍ DAT Z PKO UŽIVATELŮM

Vypočítané údaje z PKO budou rozesílány určeným pracovníkům (oprávněným osobám) cestou e-mailu, výjimečně na disketě. E-mailové odesílání uživateli se uskuteční každý pátek.

Uživatelům, kteří budou smluvně používat chovatelskou verzi programu, budou data aktualizována v případě změny z předcházejícího zpracování.

Zjištěné hodnoty užitkových vlastností v kontrole užitkovosti budou pravidelně publikovány.

U jednotlivých sledovaných údajů bude uváděna vlastní hodnota, plemenná hodnota a % top v populaci v rámci plemene.

Souhrnné výsledky za populaci budou obsahovat tyto údaje: průměrnou hodnotu, směrodatnou odchylku v populaci, směrodatnou odchylku plemenné hodnoty a četnost zvířat v jednotlivých třídách za CPH.

I. HODNOCENÍ PLEMENNÝCH JEHNIC

Hodnocení jehnic pro zařazení do plemenitby a prodej provádí příslušný hodnotitel. Hodnocení jehnic lze provádět minimálně v 5-ti měsících věku. Hodnotitel posoudí vývin, exteriér včetně defektů a zdravotní stav. Na základě třídy za CPH a třídy za zevnějšek stanoví výslednou třídu.

Hodnocení zevnějšku se provede podle: Celkového vývinu, užitkového typu, pohlavního výrazu, konstituce, kvality a množství vlny, případně kožichových vlastností nebo srsti.

Hodnocení zevnějšku bude prováděno pěti bodovou stupnicí:

Hodnocení	počet bodů	třída za zevnějšek
Vynikající	5 bodů	ER
Nadprůměrný	4 body	E
Průměrný	3 body	I
Podprůměrný	2 body	II
Nedostatečný, atypický, nežádoucí apod.	1 bod	vyřazen

Výsledná třída hodnocené jehnice se skládá ze třídy za celkovou plemennou hodnotu a třídy za zevnějšek:

Třída za CPH	Třída za zevnějšek			
	ER	E	I	II
	Výsledná třída			
ER	ER	Ea	Eb	I
E	Ea	Eb	Eb	I
I	Eb	I	I	II
II	I	II	bez třídy	bez třídy

J. HODNOCENÍ BERANŮ NA NÁKUPNÍCH TRZÍCH

Hodnocení beranů pro zařazení do plemnitby provádí pověřený hodnotitel. Hodnocení beranů lze provádět minimálně v 6-ti měsících věku. Hodnotitel posoudí vývin, exteriér včetně defektů a zdravotní stav. Na základě třídy za CPH a třídy za zevnějšek stanoví výslednou třídu.

Hodnocení zevnějšku se provede podle: Celkového vývinu, užitkového typu, pohlavního výrazu, konstituce, kvality a množství vlny, případně kožichových vlastností nebo srsti.

Hodnocení zevnějšku bude zapsáno lineárním popisem a uloženo v databázi plemenných knih ovcí:

LINEÁRNÍ POPIS ZEVNĚJŠKU BERANŮ (provádí se u plemenných beranů na nákupních trzích)

Tělesný rámec	Malý	1	2	3	4	5	Velký
Osvalení	Slabé	1	2	3	4	5	Vynikající
Plemenný typ	Nevýrazný	1	2	3	4	5	Výrazný
Pohlavní výraz	Nevýrazný	1	2	3	4	5	Výrazný
Rohatost	Bezrohý	1	2	3	4	5	Rohatý*
Hřbet	Měkký	1	2	3	4	5	Kapří
Hrudník	Úzký	1	2	3	4	5	Široký
Zád	Úzká	1	2	3	4	5	Široká
Sklon zádi	Sražená	1	2	3	4	5	Typická
Hrudní končetiny – postoj	Sbíhavý	1	2	3	4	5	Rozbíhavý
Hrudní končetiny – spěnky	Měkké	1	2	3	4	5	Strmé
Pánevní končetiny – postoj	Vybočený	1	2	3	4	5	Sudovitý
Pánevní končetiny – spěnky	Měkké	1	2	3	4	5	Strmé
Charakter vlny	Atypický	1	2	3	4	5	Typický

* rohatost: 1 – bezrohý, 2 – odrohovaný, 3 – rohovitě vyrůstky bez kostního podkladu,
4 – malé rohy, 5 – velké rohy

Číselník vad: Hlava	1 - podkus 2 - předkus 3 – vchlípené víčko 4 - slepota
trup	5 - volná lopatka 6 - zaškrcení za kohoutkem 7 - volná bedra
končetiny	8 - uvolněné mezipaznehtní vazy 9 - neošetřené paznehty
vlna	10 – atypická barva 11 - nevyrovnaná vlna 12 - přerůst 13 - zkrut 14 – nedostatečný obrůst 15 - přílišný obrůst okolo očí - vlnařská slepota 16 - výskyt mrtvých vlasů 17 - černý vlas a pigment v rounu

pohlavní orgány	18 - znečištěná vlna
	19 - atrofie varlat
	20 - kryptorchizmus
	21 – deformace varlat
	22 – zánět předkožky

Hodnocení zevnějšku bude prováděno pětibodovou stupnicí s přihlédnutím k výsledkům lineárního popisu:

Hodnocení	počet bodů	třída za zevnějšek
Vynikající	5 bodů	ER
Nadprůměrný	4 body	E
Průměrný	3 body	I
Podprůměrný	2 body	II
nedostatečný, atypický, nežádoucí apod.	1 bod	vyřazen

Výsledná třída hodnoceného berana se skládá ze třídy za celkovou plemennou hodnotu a třídy za zevnějšek:

Třída za CPH	Třída za zevnějšek			
	ER	E	I	II
Výsledná třída				
ER	ER	Ea	Eb	I
E	Ea	Eb	Eb	I
I	Eb	I	I	II
II	I	II	bez třídy	bez třídy

Chovatel, který nesouhlasí s hodnocením zvířete, může požádat hodnotitele o novou klasifikaci. Nedojde-li opakovaně ke shodě, má právo se do 14 ti dnů písemně odvolat k Radě plemenných knih ovcí.

K. ÚČAST CHOVATELŮ NA VÝSTAVÁCH

Součástí šlechtitelské činnosti je dobrovolná účast chovatelů se svými zvířaty na celostátních a regionálních výstavách. Výběr chovatelů, plemen a počet zvířat stanoví Rada plemenných knih ovcí. Výstavy a přehlídky ovcí jsou veřejnou příležitostí prezentace úrovně šlechtitelské práce chovu, plemene a výsledků kontroly užitkovosti.

L. VYUŽITÍ UMĚLÉ INSEMINACE

Šlechtitelský pokrok se do budoucna neobejde především u špičkových chovů bez umělé inseminace. Na základě současného poznání lze k plemenitbě úspěšně použít jak umělé inseminace čerstvým semenem, tak především semenem zmrazeným laparoskopicky, v případě zvláštního zřetele i embryotransferu.

M. ROČNÍ AUDIT ŠLECHTĚNÍ

V zájmu objektivního posouzení správnosti šlechtitelského postupu, bude proveden každoročně audit nezávislou komisí složenou z **předních chovatelů**, kterou jmenuje

předsednictvo SCHOK v ČR. Členem komise nemůže být člen Rady PKO. Komise zprávu o šlechtění a docílených výsledcích předkládá předsednictvu SCHOK v ČR.

N. ZDRAVOTNÍ STAV

Podmínkou zápisu zvířat do Plemenné knihy ovcí je pravidelné provádění kontroly zdraví zvířat základního stáda v souladu s Metodikou kontroly zdraví zvířat a specifické profylaxe nálezů, vyhlášenou každoročně MZe ČR.

Chovatelům, kteří se přihlásí do dobrovolného programu aktivního zdraví stád ovcí (komplex ochranných známek zdraví stád pro účely chovatelských garancí), jsou po splnění požadovaných podmínek přidělené statuty (scrapie ovcí, paratuberkulóza ovcí, maedi – visna ovcí, enzootický abort ovcí, enterotoxémie ovcí, nakažlivé kulhání ovcí), vedené v „Knize zdraví stád“, Kniha zdraví stád je součástí Plemenné knihy ovcí.

O. ODOLNOST A DLOUHOVĚKOST

Zjišťuje a eviduje se věk bahnice při jejím posledním porodu ve stádě. V případě, že je bahnice nadále v plemenitbě využívána, použije se pro stanovení plemenné hodnoty údaj její matky. Pokud jsou tyto údaje shodné nebo pokud není tato hodnota u matky známa použije se pro účely výpočtu plemenné hodnoty skutečný věk bahnice.

P. ÚČINNOST POKYŇŮ

Pokyny Rady plemenných knih ovcí (PKO) k realizaci šlechtitelského programu zpracovali:
Ing. Alois Pindřák, CSc., předseda Rady plemenných knih ovcí
Ing. Vít Mareš, ředitel SCHOK v ČR
Dr. Ing. Michal Milerski, výzkumný pracovník VUŽV – člen Rady PKO

Pokyny byly projednány a schváleny Radou plemenných knih ovcí na jednání dne 20.3.2002 a předsednictvem Svazu chovatelů ovcí a koz v ČR na jednání dne 4.4.2002. Pokyny vstupují v platnost dnem 15.8.2002.

Doplněny a upraveny byly Radou plemenných knih ovcí na jednání dne 15.4.2003 a předsednictvem Svazu chovatelů ovcí a koz v ČR na jednání dne 22.5.2003. Úprava Pokynů vstupuje v platnost dnem 1.1.2003.

Ing. František Jílek v.r.
předseda SCHOK v ČR